

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: »Theologica. Ældre«

Citation: Kierkegaard, Søren: "»Theologica. Ældre«", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2011, s. 1r. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p48-txt-shoot-id45e3d1b9-6f39-411e-a150-823604ca7074.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

oprindelig er givet, men nu have dog alle de K., som væsentlig have det samme Symbolum det i Oversættelse og netop den græske K. afviger i sit Symbolum fra de andre (hvorfor Grundtvig ogsaa et Sted i Theol: Maanedsskrift siger, at den er som en vissen Green). Men skal vi nu da indrømme et Mirakkel med H.t. Oversættelsen? Det berettiger Ingen os til. (Sæt ogsaa, saa galdt det før Anførte). – Men nu ved Oversættelsen er naturligt, at en Deel flere Hager ere komne frem etc – altsaa jo mere consequent hiin Theorie fastholdes desto mere divergerer den fra Sandheden, men fastholdes den ikke consequent, saa ere vi ligesaa nær som før, og Grundtvigs Theorie har slet ingen Betydning. –

3. I hvilken Qualitæt gav Apostlene dette Symbolum – (over – under – Kjætter – hørte selv til Kirken.).

Det forekommer mig langt naturligere, at tænke mig, at Nadveren som det egl. centrale i K. oprindelig har været ret levende fastholdt, og at ud fra dette Centrale det ydre Omrids efterhaanden er bleven tegnet. Hvorfor Chr. i Indstiftelsen af Nadveren, saaledes som det fortælles i det N.T., er langt vidtløftigere end i Daaben og skulde der nogetsteds være Grund til Hemmeligholdelse, da maatte det jo langt snarere være her end ved Daaben. (det Mysterieuse for Hedning- ogsaa for Jødechristne.).

Man har forlangt af Gr., at han skulde bevise at det nuværende Symbolum var det oprindelige; men i den Anledning udfandt Mag., at det paalaae de Andre, at bevise, at det ikke var det oprindelige. Og det kan man forsaavidt ikke nægte; thi Grundtvig kan altid beraabe sig paa, at det er der nu eengang, og han veed ikke hvorledes det har været før; men lad de Andre ogsaa det. Imidlertid bliver det dog en egen Sag med Grundtvig; thi da han selv har sagt, at det ikke kom an paa de døde Bogstaver (Ϸ: Bøger) men paa det levende Ord, og det ikke er synderligt rimeligt, at vi kan nu opdrive et levende Ord for 1800 Aar siden, saa sees, at Grundtvig opfordrer til at modbevise sin Theorie, men i det samme siger det skal I nok lade være; thi jeg har afskaaret Eder al Mulighed til at kunne bevise ved selve min Theorie. – Anderledens derimod med Mag.; thi han har for at faae noget ud af Alterbogen gjort opmærksom paa, at det 300 Aar tilbage i Tiden ikke var der, han har altsaa indladt sig paa at argumentere af det døde Bogstav, og forsaavidt kunde man dog fordre af ham om ikke juridisk saa dog med en vis Billighed, at han beviste, at dette Symbolum var det oprindelige.

Man har fra Modpartens Side gjort opmærksom paa, at Symbolet ikke findes i det N.T. (hvorvidt det i og for sig selv er rigtig at angribe ham paa den Maade??). Dertil har Lindb. og Grun[d]tvig etc svaret, 1) ja det var naturligt, thi det var til Christne han skrev, og de kjendte Symbolet saa godt, saa han ikke behøvede at

citere det. Men dermed er det dog en egen Sag; thi de Christ. kjendte dog vel ogsaa Nadveren, og dog citerer Paulus Indstiftelsesordene 1 Cor. XI; nu kan man dog vel ikke nægte, at de Christne ogsaa ofte forsyndede dem mod Artiklerne i det apost. Symb., hvorfor citere Apostlene det aldrig, om end ikke heelt og holdent, saa dog Dele deraf; men NB. med den Vægt, som det tilkom som Symbolum ligesom han netop i 1 Cor. XI[siger] *εγω παρελαβον απο του κυριου, ο και παρεδωκα υμιν.* etc. 2) har Mag. Lindb. gjort opmærksom paa med H. t: at man heller ikke fandt det hos de ældste Kfædre, at de holdt det hemmeligt. Men sæt nu ogsaa at det var saa, saa har den Grund dog vel ikke afholdt Apostlene fra at citere det, da der jo dog var langt større Rimelighed for at man netop havde betragtet Nadveren (hvilket man jo ogsaa gjorde) som noget saadant mysterieust, og det omtales dog heelt i 1 Cor XI.; men sæt nu ogsaa at det har været Tilfælde, saa bliver dog saa meget vist, at vi omtrent fra det 4de Aarh: finde det optegnet; men ei ganske som vort, her kan vi altsaa sige (med H: t. Lindberg, der argumenterer af det døde Bogstav), her har vi noget, som vi nu eengang veed om er til, hvordan det før har været vide vi ikke; men antage at det har været ligesaadanne, og fordre ganske consequent af Dig, at dersom Du troer det Modsatte Bevisbyrden paaligger Dig. Men da nu det nu værende Symbolum og det fra det 4 Aarh. ikke ganske er det samme, da tvertimod det fra det 4de Aarh. mangler en og anden Artikel, og dog du, naar du vil være consequent, maa indrømme, at jeg netop efter Din Udvikling ligesaa godt kan sige, at det ene er oprindel. som det andet, saa maa Du indrømme, at vi ikke have det oprindelige. Denne Conclusion bliver nu kun slem for Dig som mener, at naar vi ikke have den, saa er hundrede og eet ude med K:, saa er Pagten brudt, og ingen Lyksalighed kan blive Msk. til Deel, for os derimod ikke, som mene, at K: væsentligen udtaler sig i det concrete Tidsmoment i sine Symboler, og at de altsaa ere at betragte som Milepæle paa den chr. Udviklings Vei. –

Grundtvig meente ogsaa at denne Theorie skulde i theologisk Henseende hjælpe til Bestemmelsen af hvad der er chr. og hvad ikke. Han meente, at Bibelen var døvtstum, at man kunde give den alle Fortolkninger, men nu meente [han], at disse Ord vare saa simple, at Ingen kunde misforstaae dem. Men for det første er det i og for sig selv en Latterlighed, at paastaae, at en saadan Udvikling som den i Bibelen, der er affattet af de samme Apostle, skulde forvirre Ideerne, som om det skadede en Sags Klarhed, at den belystes fra flere Sider især af de samme Mænd. og dernæst er det at bemærke, at nu har Bibelen bestandig maatte udholde Angrebet, men lad os nu tænke os, at denne Theorie om Symbolet blev ligesaa almdl. antaget, som hiin om Bibelen, saa gad jeg dog vel vide, om det skulde falde en Modstander vanskeligere, at angribe blot det enkelte Ord: Syndernes Forladelse: end den hele Lære i Bibelen, ligesom om det enkelte Ord ikke indvolverede en

langt større Mulighed af Forestillingsmaader, end den hele fuldstændige Udvikling, hvor netop det enkelte Udtryk har fundet sin Belysning i det Hele. –

Mk. det er ret mærkeligt, at Grundtvig ikke har protesteret mod, at Præsterne læse Daabsformularen op af Alterbogen; thi det døde Bogstav bliver dog vel ikke levende Ord ved at læses høit; thi saa kunde man snart hjælpe paa Bibelen.

Mk. det synes mig at Clausen har forfeilet Striden ved at gaae ind paa en Undersøgelse, om det var en væsentlig Forandring ell. ikke, thi det kan der fra Grundtvigs Standpunct ei blive Spørgsmaal om, thi Theorien er netop fremkommet (cfr. ovenfor) for at forhindre msklige Bestemmelser om hvad der var chr. ell. ikke. – Men paa den anden Side have naturligviis Grundtvig Lindberg, Engelbrecht etc ogsaa feilet ved at svare paa Realiteten deraf; thi consequent burde de reent have afviist den Undersøgelse.

d. 28 Mai 1835.